

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Misit in villam. Regna, quæ promittebat diabolus in suilia euanescunt, & caninam famem quibus, qui illi seruit, mulctatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

ingi gratissimi excusationem, & tam molestae caraeque seruitutis libertatem: *Adhaesi uni cuiusum.* Talis Domini seruitio conglutinati persistunt, licet tam multis, ac grauibus iacturis, cladibusque fatigati.

§. 19. *Misit in villam. Regna, qua promittebat diabolus in suilia enanescent, & cauienam famem, quibus, qui illi seruit, muldatur.*

47. **C**ohabitauit igitur cini illi detestissimo, At quo quiescit palatio? Hara sordidissima, vbi nefrendes pascuntur: eo prodigum misit, vt subuleum ageret, fameque citius deficeret, cum ei diuinam non assignaret rationem, aut mensurale salarium. *Misit eum in villam suam, vt pasceret porcos, & cupiebat &c.* O foedifrago, quare, vbi nunc grande loqui, ampullata promissa, Christo perierata dum omnem mundi gloriam assumptum demonstrasti, tua esse omnia iactitans, reges ac possessores fore omnium tibi pollicebaris seruientes: *Offendit illi omnia regna mundi, gloriam eorum, & dixit, haec omnia tibi dabo.* Ita haec tua sunt regna, suilia porcorum, scetores, putredines, haec tuae gloriae, subulos create, haec tuae facultates, domusque abundantia, dira fidelissimos fame seruos enecat.

Meminisse te velim (inquit D. Petr. Chrysol.) eorumque nobis referunt Evangelista, de miserimo, nempe, illo cuius corpus integra monumentum legio pederat, id est sex milia, sexcenti, sexaginta sex, cuius dolendam sortem singulari stylo denotat D. Mar. cui Caco-damones locum assignarant habitandi, detinuerant in mortuorum sepulchris, ad cadauera graue olenta, puluitaque detulerant: *Domicilium habebat in monumentis.* Num igitur integra dae monumentum legio alteri loco illum non poterat deputare commodiori? Quem locum, arbitraris, esse designandum ab eo qui mortuus est, vermis, & putredo; nisi monumenta mortuorum? *Eccu qui honores omnes regni promittebat, & gloria, habitare factus sordidus corruptiones cadauerum reperitur in tumulis.* Sic sic iste decipit, cum promittit. Quam congrue de illo lob: *Praxidam pollicetur socijs, & oculi filiorum eius deficiunt.* De quibus in tractatibus nostris fusiue egimus, ei valde convenienter, quod ibidem exposuimus, nempe, quod sordidus ille cuius, virque cumini scetor, adeo sit auarus, vt licet aliud nihil inloret, quam

D. PET. CHRYSO. Serm. 17. *Quaest. 4. §. Marc. 5. 3. I. Diabolus in promittendo multus, & putredo; nisi monumenta mortuorum? Ecce qui honores omnes regni promittebat, & gloria, habitare factus sordidus corruptiones cadauerum reperitur in tumulis. Sic sic iste decipit, cum promittit. Quam congrue de illo lob: Praxidam pollicetur socijs, & oculi filiorum eius deficiunt. De quibus in tractatibus nostris fusiue egimus, ei valde convenienter, quod ibidem exposuimus, nempe, quod sordidus ille cuius, virque cumini scetor, adeo sit auarus, vt licet aliud nihil inloret, quam*

promissa & repromissa, rerum omnium adeo indigus reperiret, vt, quando ad rem veniret, nihil quod det, habeat, nisi penas, labores, ignominias, miserias, putredinem.

Perpente, quid cum illis agit sibi subditi, quos ad suilia detrudis, te in adulterium, abum ad concubinarum, illum ad lupanar, vt eorum sit haec tota sollicitudo, porcos pascere, sensus suos, his neruis omnibus intendunt edere, bibere, ludere, iocari, odoribus recreari, multis, delicijs inherere, nihilominus fame deficiunt, non illis postulata concedit, nec promissa seruat foedifragus. Tu veta loquere, num vnaquam tantos tibi largitus est nummos, quot poposcit tibi vero tot delicias, nullo tuo impendio, concessit quot desiderasti? Continua fame languescunt, confusi, nec quidquam illis diabolus largitur, nisi quod suis ipsi laboribus lucrantur, & si quas quas colligere valeant, sed non nisi periculo moliarum, morsuumque porcorum; Absit vt diabolus tibi plus aliquid liberalis largiatur, quam tua tibi valeas opera congregate: non tibi pellicis dabit amplexum, nisi tuis illum impensis procuraueris, mille periculis, anxia sollicitudine, tuis facultatibus, indultia, pro vt Domnica prima declarauimus.

Notat autem Caietan. quam concinne Christus prodigi describat calamitosam sortem, quod fame languesceret, tam auaro subditus Domino, qui cum cibum famelicus optaret: *Nemo illi dabit.* Ne diabolus credidit benigniorem diuitem epulone, qui mendicum cernens fame perire Lazarum ad domus suae ianuam prostratum, nec micam illi panis indulsit, nec eius quispiam famulorum: *Nemo illi dabit.* Diabolus, mox vt aliquem sibi peccato subiecit, ipse conatur vt quae desiderat, non obtineat, ipse obicem ponit sola enim spe nutrens, quae quaxit, obtinendi. Primum quia versipellis est, astutus, vt qui nouerit, quam primum quis optatis potius esset delicijs, ilico eorum nolere inanitatem, ac fallacitatem: vt Amnoni contigit, cum Thamar sororem fecit violasset.

Refert D. Augustin. quod Monica mater sua, ex desiderio, [quo Augustini optabat conuer. D. Augustin. honem, Episcopum a magna sanctitate com. Lib. 1. mendatum instanter rogauit], vt illi emittimode suaderet libros de manibus proiecet. *Matnichzorum, qui filij erroribus scatebant. Cut via pijsumus: Sine illum, & tantum roga Derm proer.*

Nam illud igitur optatum consilium? Sanè optatum: illi namque libri quibus intensius occupatur, tædiores, tot docent ineptias, ut Ipse legendo reperiat, quis ille sit error, & quanta im-petia. Testatur autem quod ex propria loquebatur Episcopus experientia. Hoc namque modò fabulas detexerat hæreticorum: nec inane consilium: hoc namque præ cæteris D. impulit Augustinum, ut eorum libros exeat, quod necdum in illis quæ conceperat, non inveniret, & illis Manichæi contineri iuraverant: sed & ipsi, ut primum cõtenta pervoluisset, illi fraudes aperuerunt, & hæreticum commenta sole clariùs exposuerunt. Non vult oculos tibi diabolus aperiri, prouide tuas perfectè non optat impleri voluptates: si vero hoc tribuat non nisi timidè & futuri hoc peragat, vel ne vanaquam obtineas, intercepto oblatulum.

Secundum, nostris invidet diabolus voluptatibus; ne vero tibi persuaseris, quod eas tibi tribuet vitæ, si quomodo te possit illis negatis apud se captivum detinere, semper autem promissis aler, & desiderijs, nec eorum dabit ipse complementum. Tales notat D. Paulus quosdam mulierculas, de quibus sic ait: *Quæ ducuntur varijs desiderijs, optare semper, semper anhelare, obtinere nunquã, nunquã latari.* Semper optabat hic prodigus, semper anhelabat, extremã pressus inopiã: *Et nemo illi dabit.* Ex hoc in aliam eamque grauiorem devolutus est acerbitate, quod ipsi porci quibus abunde de siliquis Dominus prouidebat, magna ad libitum ipsi vescebantur siliquis voluptate, ipsi vero nequaquam donarentur, sed eas tantummodo cernebat, optabat, suspirabat; at eorum hæc spes delusit hiantem: *Cupsiebant siliquis de siliquis, quas porci manducabant, & nemo illi dabit.*

En tibi opere completum altissimum illud mysterium, à D. Bernard. & ante illum à D. Ambros. expositum ad illa verba sponsi ad sponsam, obicura quidem sed plena sacramentis: *Si ignoras te, ò pulcherrima inter mulieres egredere.* *Et abi post vestigia gregum, & pascè hædos tuos.* Animam alloquitur omnium creaturarum sub sole nobilissimam, utpote Dei siliam, ad eius imaginem ac similitudinem generatam. O anima formosissima cunctis inuandis creaturis dignitate præstantior, si stemmatis tui præclarissimi ignores originem: *Signores te, & nec generis tui attendens primordia, paternã discedere festines domo; terga vertere, in regionem culpæ longinquam transmigra; & curre, ut animo lubet: Egredere: at hoc tibi sit exploratum, in adeo deplorandam te for-*

tem delapsuram, ut tandem ad subleci devoluaris officium; hoc tui futurum munus, hædos pascere, animalia lasciuia, id est appetitus tuos inordinatos, lasciuos motus, carnalia desideria: *Pascè hædos tuos, in idem coincidit, ac pascere porcos. O lachrimis plangendam calamitatem! Princeps formosissima pascit porcos?*

At exploratè hoc tibi declaro: gravior te manent infortunia, & in tantam decides miseriam, rerumque inopiam, ut nec parem cum porcis sorem obtineas, Hoc illis significat verbis (testatur D. Bernard.) *Abi post vestigia gregum: Illos insequeris, non assequeris. O scirem sinistram! Miserabiliter prouens, non saltem inter greges remanere permittitur, sed post abire iubetur.* Integre deliciarum siliquis animalia satiantur, in edendo, bibendo, actibus libidinosis: hæc sunt animalium gregumque deliciae, quibus eorum ad saturitatem venter adimpletur: Non porcos impedit, aut retrahit inferni timor, non petcellit discrimen infamiae (hæc etenim in illis locum non obtinent) nec sanitatis iactura, his etenim ipsa conseruatur. Hæc plangendus non est affectus adolescens. Noltraes inspicè ganeones: quales viuant? Delicias cernunt, toris illas optant præcordijs, nec tamen illis perfectè gaudere permittitur: vel occasio deest, aut crumena vacua, vel impedit aduersa valetudo: vel timor, aut discrimen, cum omnia per nuntios, omnia furtiue, omnia clandestinè fieri oporteat. Num fortè tam asperso delicijs fruuntur animalia cordolio? Te ipsum tibi proponè: in ipso namque vite statu quem elegisti cui adhæsisisti, eò tua non ascendit fortuna dixerò veris infortunium, ut pleno pectore tuis yaces voluptatibus, ut te nec timor angustet, nec capitis antraque discrimen perterreat, pro ut his liberè ipsa vacent animalia, ipsi porci.

Hæc perpendit D. P. Chrysol. & alius in- clamat: *Quam crudele ministerium: quia neque conuicit porcus, qui viuunt porcia. Miser cui porcorum desicci est esurit saginam: Miser qui saginæ cupit tibi, nec impetrat qualitatem.* O miserum crudelemque casum, ut eodem non velletur linte, nec inane suum impleat ventrem: *Qui viuunt porcis, qui corpus, qui vitam, qui seipsum porcorum tradidit ministerio.* Eleganter perpendit hunc D. Chrysol. infelicem prodigum, de capite ad calcem, qualis sit perferatur. Illum tu quoque perpende qualis fuerit, immundus, lutosus, sordidus, discinctus, lacer, discalceatus, brachijs, pedibus; femore nudus, mastigia, crambus inton-

III. Libidinosus nec ut animalia suis fruatur volutibus.

D. BERN. Serm. 19. in Can.

D. P. CHRYS. Serm. 1. circa finem. 49. de panit. IV. Prodigus describi-

47. Ratio. in 7. ad. 1. in illud. In quo corripi adilef. 1. in 7. ad. 1. in illud. In quo corripi adilef. 1. in 7. ad. 1. in illud. In quo corripi adilef.

his luridus, paleis circumfusus, cui facies ardore solis exusta, pellis tunc contracta nocturno, manus vris similes, vngues aquilini, cernuus inclinatus, ambabus tenens baculum manibus barbâ incomptâ, & hispâ, pronus ad porcorum aqualiculum, tantò eos cernens palcentes stultò, vt oculi filiquas sequerentur, cum illucitum illi foret tamen illis ventrem implere famelicentem, contabescens inuidiâ, videns porcos filiquas saturari, calque rostro suffodere, & interim fame peribat. Prodigum intueri, mouet D. Chrysolom. & fide sineera, dicito mihi, si filij pater punire velle impudentiam, num cum carceri posset includere strictiori, torturâ submittere grauiori, & duriori damnare seruire. Est autem hoc veritati confesum, ait S. non opus esse Deo vt laboret, tuis statendo pœnam voluptatibus, sed sufficit vt te permittat effrenem illis indulgere: etenim ipse tuorum erunt tortores cruciatuum, libidinumque vindices: hoc ipso Deo contestante: *Agna te malitia tua, & aspersio tua accersabit te.* Quos Deus tortores quatit atrociores, quam feras illas pupulas, continuo te affligentes, quibus ad perpetuas astringeris vñctiones vbi seuioribus premens angustijs, quam martyri iochlea difficultatibus? qui duriores vindices ipsa paupertate quâ gemis exhaustus, vt nec tibi, quo te honestè contegas, minime suppetat, nec quo miseram transigas vitam inuenias: quæ pœna, qui dolores illis purgationibus, sanguinis extractionibus, amarissimis portionibus &c. acciteres?

Hiere. 19.
V.
Libidinolus
tortura
exerce
tur gra
uou.

50.
Dent. cap.
28. 47.

Hæc tormentorum genera tãibus olim prædixit Deus: *Es quod non seruietis Domino Deo tuo in gaudiis cordisque lætitiis, propter reuocatum omnium abundantiam, seruis inimico tuo, quem immitit tibi Dominus, in fame, & siti, & nuditate, & omni penuria. Et pœnet iugum ferreum super cervicem tuam, donec te conterat.* O iuuenum nobilissime. Datum tibi erat parenti tuo optimo in gaudio cordisque seruite lætitiâ, dignitate, diuitijs, & imprudens noluit, sed feruissimo illi te Domino seruum tradidisti, ille te porcatum deiecit, fame perimet, salutem adimet, opes absorbebit, & grauitate conteret cruciatuum. Heu quam multis hæc verba conueniunt. Heu in quam multis hæc dolemus impleta qui prodigi nostri comites ad tam indecoram vilemque gemunt damnati seruitutem? quos gemitus, quas excitate lacrimas patris sui familiaribus, si illac transientes iuuenem tam laboriosum, sordidumque cernerent adstrictum

officio? Iudais namque confestatur infamum, carceris excedendum, hortendum que minus, porcos pascere. In stuporem rapere quàm maximum, vt amici Iob, dum cum viderent ex regio palatio ad festidum, vileque detestum sterquilium. An fallimur? num hunc tantum parentis filius? An figura Iudimur, hęcne suam sic dedecoravit nobilissimâ dignitatem, & tantarum aeternam fecit facultatum? qui o cõdere illi ex parte vna non compaterentur, statum ad quem dilapsus esset, omnium miserum considerantes, ex altera verò, quo non cõto commouerentur peipendentes quod proprio agitatibus crebro, in tantam deciderit amentiam, quâ patrem penatesque desereret, & subulcus feruere ingratiissimo, vilissimoque famulatu Faxit Deus, angelorum capere non adi rationem? Vt dum te adeo infam: duoque statu proiectum intuentur: & cum diuino sis oitus genere, Dei que consors natura, in veterem vilitatem dege nati redis conuersatione, vt ipsi subulcus seruis peccatis. Deloie mentis acerbiori (nostro lo: toni m: quendi modò) quam olim Vates Hieremias ipse mentis Nazaræos, te deplorarent. *Caudidiores Nazaræos, & rari: eius mēditores lacte rubicundior: ebore nitroque, saphyro pulchriores, denigrata est super labi: carbones s: s: s: eorum, & non sunt cogniti in placit: t: teis.* Expendit D. August. id quod Dominus ab Adam post inobediens peccatum interrogabat: *Adam ubi es?* No: erat utique Deus, vñnam lateret Adam, at summæ suæ admonere illum voluit calamitatis, stat usque deßendi, in quem D. August. ait: *irreparabilem: Quasi inere: ani* (ait Lib. de D. Ambros. *Vi consideres a: qua bonitidine, de par. 109. qua gratia mis: re recessi. Vbi e: Non in quo loco, 14. In quo: scã in quo statu, quo te dixerunt peccata tua? &c.*

§. 20. In se reuersus, A se peccator, vt Nabuodonosor, egreditur, reuertitur acerbis vi leana Danielis, ad hoc fame coactus.

In se reuersus, dixit: quanti mercenarij in domino patris mei abundantam panibus, ego autem hic fame pereo Magna nobis Dominus his verbis exprimit mysteria. Primum: supponit miserum hunc a se egressum, ait enim: *In se reuersus.* A se igitur foras fuerat egressus. Sic se res habet, (inquit D. Gregor.) quo a nobis omnem tollere vult Dominus admittationem, que nasci potuisset ex conspectu tanta recordia, & in adolescente nobilissimo, non ferenda vela-